

भारतातील तीर्थक्षेत्रे

परिशिष्ट-अ

(ज्येष्ठना-२०२४/प्र.क्र. १८९/सामासु)

अ.क्र.	मंदिराचे नाव	स्थान
१.	वैष्णोदेवी मंदिर, कटरा	जम्मू आणि काश्मिर
२.	अमरनाथ गुहा, मंदिर	जम्मू आणि काश्मिर
३.	सुवर्ण मंदिर, अमृतसर	पंजाब
४.	अक्षरधाम मंदिर	दिल्ली
५.	श्री दिगंबर जैन लाल मंदिर	दिल्ली
६.	श्री लक्ष्मीनारायण मंदिर	दिल्ली
७.	बद्रीनाथ मंदिर	चमोली, उत्तराखंड
८.	गंगोत्री मंदिर, उत्तरकाशी	उत्तराखंड
९.	केदारनाथ मंदिर , रुद्रप्रयाग	उत्तराखंड
१०.	नीलकंठ महादेव मंदिर, ऋषिकेश	उत्तराखंड
११.	यमुनोत्री मंदिर, उत्तरकाशी	उत्तराखंड
१२.	बैद्यनाथ धाम, देवघर	झारखंड
१३.	काशी विश्वनाथ मंदिर, वाराणसी	उत्तर प्रदेश
१४.	इस्कॉन मंदिर, वृंदावन	उत्तर प्रदेश
१५.	श्रीराम मंदिर , अयोध्या	उत्तर प्रदेश
१६.	सूर्य मंदिर, कोणार्क	ओरिसा
१७.	श्री जगन्नाथ मंदिर, पुरी	ओरिसा
१८.	लिंगराज मंदिर, भुवनेश्वर	ओरिसा
१९.	मुक्तेश्वर मंदिर, भुवनेश्वर	ओरिसा
२०.	कामाख्यादेवी मंदिर, गुवाहाटी	आसाम
२१.	महाबोधी मंदिर, गया	बिहार
२२.	रणकपूर मंदिर, पाली	राजस्थान
२३.	अजमेर दर्गा	राजस्थान
२४.	सोमनाथ मंदिर, वेरावल	गुजरात
२५.	द्वारकाधीश मंदिर, द्वारका	गुजरात
२६.	नागेश्वर मंदिर, द्वारका	गुजरात
२७.	सांची स्तूप, सांची	मध्य प्रदेश
२८.	खजुराहो मंदिर, खजुराहो	मध्य प्रदेश
२९.	महाकालेश्वर मंदिर, उज्जैन	मध्य प्रदेश
३०.	ओंकारेश्वर मंदिर आणि ममलेश्वर मंदिर खंडवा आणि ब्रह्मपुरी	मध्य प्रदेश
३१.	श्री रंगनाथस्वामी मंदिर, श्रीरंगम	कर्नाटक
३२.	गोमटेश्वर मंदिर, श्रवणबेळगोळ	कर्नाटक
३३.	विरुपाक्ष मंदिर, हम्पी	कर्नाटक
३४.	चेन्नकेशव मंदिर, बेलूर	कर्नाटक
३५.	अन्नपूर्णेश्वरी मंदिर, होरानाडू	कर्नाटक
३६.	महाबळेश्वर मंदिर, गोकर्ण	कर्नाटक

३७.	भूतनाथ मंदिर, बदामी	कर्नाटक
३८.	मुरुडेश्वर मंदिर, मुरुडेश्वर	कर्नाटक
३९.	आयहोल दुर्गा मंदिर, आयहोल	कर्नाटक
४०.	श्रीकृष्ण मंदिर, उडुपी	कर्नाटक
४१.	वीर नारायण मंदिर, बेलावडी	कर्नाटक
४२.	तिरुपती बालाजी मंदिर, तिरुमला	आंध्र प्रदेश
४३.	मल्लिकार्जुन मंदिर, श्रीशैलम	आंध्र प्रदेश
४४.	बृहदीश्वर मंदिर, तंजावर	तामिळनाडू
४५.	मीनाक्षी मंदिर, मदुराई	तामिळनाडू
४६.	रामनाथस्वामी मंदिर, रामेश्वरम	तामिळनाडू
४७.	कांचीपुरम मंदिर, कांचीपुरम	तामिळनाडू
४८.	रंगनाथस्वामी मंदिर, त्रिची	तामिळनाडू
४९.	अरुणाचलेश्वर मंदिर, तिरुवन्नमलाई	तामिळनाडू
५०.	कैलासनाथ मंदिर, कांचीपुरम	तामिळनाडू
५१.	एकंबरेश्वर मंदिर, कांचीपुरम	तामिळनाडू
५२.	सारंगपानी मंदिर, कुंभकोणम	तामिळनाडू
५३.	किनारा मंदिर, महाबलीपुरम	तामिळनाडू
५४.	मुरुगन मंदिर, तिरुचेंदूर	तामिळनाडू
५५.	श्री पद्मनाभस्वामी मंदिर, तिरुवनंतपुरम	केरळ
५६.	गुरुवायूर मंदिर, गुरुवायूर	केरळ
५७.	वडक्कुन्नाथन मंदिर, त्रिशूर	केरळ
५८.	पार्थसारथी मंदिर, अरनमुला	केरळ
५९.	शबरीमाला मंदिर, पथनामथिट्टा	केरळ
६०.	अट्टुकल भगवती मंदिर, तिरुवनंतपुरम	केरळ
६१.	श्रीकृष्ण मंदिर, गुरुवायूर	केरळ
६२.	थिरुनेल्ली मंदिर, वायनाड	केरळ
६३.	वैकोम महादेव मंदिर, वर्कला	केरळ
६४.	तिरुवल्ला मंदिर, तिरुवल्ला	केरळ
६५.	शिवगिरी मंदिर, वर्कला	केरळ
६६.	श्री सम्मेद शिखरजी (गिरिडीह)	झारखंड
६७.	शत्रुंजय हिल	गुजरात
६८.	गिरनार	गुजरात
६९.	देवगड	उत्तर प्रदेश
७०.	पावापुरी	बिहार
७१.	रणकपूर	राजस्थान
७२.	दिलवाडा टेम्पल	राजस्थान
७३.	उदयगिरी	मध्यप्रदेश

महाराष्ट्रातील तीर्थक्षेत्रे
परिशिष्ट- ब
(ज्येष्ठना-२०२४/प्र.क्र. १८९/सामासु)

अ.क्र.	तीर्थक्षेत्राचे नाव	जिल्हा
१.	सिद्धिविनायक मंदिर	मुंबई,
२.	महालक्ष्मी मंदिर	मुंबई
३.	चैत्यभूमी दादर	मुंबई
४.	माउंट मेरी चर्च (वांद्रे)	मुंबई
५.	मुंबादेवी मंदिर	मुंबई
६.	वाळकेश्वर मंदिर मलबार हिल	मुंबई
७.	विश्व विपश्यना पॅगोडा गोराई	मुंबई
८.	चर्च ऑफ अवर लेडी ऑफ हेल्थ, कॅवेल	मुंबई
९.	सेंट अँड्र्यू चर्च	मुंबई
१०.	सेंट जॉन द बॅप्टिस्ट चर्च , सीप्ल आद्योगिक क्षेत्र, अंधेरी	मुंबई
११.	सेंट जॉन द बॅप्टिस्ट चर्च, मरोळ	मुंबई
१२.	गोदीजी पार्श्वत मंदिर	मुंबई
१३.	नेसेट एलियाहू सिनेगॉग , फोर्ट	मुंबई
१४.	शार हरहमीम सिनेगॉग , मस्जिद भंडार	मुंबई
१५.	मॅगेन डेव्हिड सिनेगॉग , भायखळा	मुंबई
१६.	सेंट जॉन द बॅप्टिस्ट चर्च	ठाणे
१७.	अग्यारी / अग्निमंदिर	ठाणे
१८.	मयुरेश्वर मंदिर , मोरगाव	पुणे
१९.	चिंतामणी मंदिर , थेऊर	पुणे
२०.	गिरिजात्मज मंदिर , लेण्याद्री	पुणे
२१.	महागणपती मंदिर , रांजणगाव	पुणे
२२.	खंडोबा मंदिर , जेजुरी	पुणे
२३.	संत ज्ञानेश्वर समाधी मंदिर , आळंदी	पुणे
२४.	भीमाशंकर ज्योतिर्लिंग मंदिर, खेड तालुका	पुणे
२५.	संत तुकाराम महाराज समाधी मंदिर , देहू	पुणे
२६.	संत चोखामेळा समाधी , पंढरपूर	सोलापूर
२७.	संत सावतामाळी समाधी मंदिर अरण ता. माढा	सोलापूर
२८.	विठोबा मंदिर , पंढरपूर	सोलापूर
२९.	शिखर शिंगणापूर	सातारा
३०.	महालक्ष्मी मंदिर , कोल्हापूर	कोल्हापूर
३१.	जोतिबा मंदिर	कोल्हापूर
३२.	जैन मंदिर, कुंभोज	कोल्हापूर
३३.	रेणुका देवी मंदिर , माहूर	नांदेड

३४.	गुरु गोविंद सिंह समाधी, हजूर साहिब , नांदेड	नांदेड
३५.	खंडोबा मंदिर, मालेगाव	नांदेड
३६.	श्री संत नामदेव महाराज देवस्थान, उब्रज ता. कंधार	नांदेड
३७.	तुळजा भवानी मंदिर , तुळजापूर	धाराशिव
३८.	संत एकनाथ समाधी, पैठण	छत्रपती संभाजीनगर
३९.	घृष्णेश्वर ज्योतिर्लिंग मंदिर , वेरुळ	छत्रपती संभाजीनगर
४०.	जैन स्मारके , एलोरा लेणी	छत्रपती संभाजीनगर
४१.	विघ्नेश्वर मंदिर , ओझर	नाशिक
४२.	संत निवृत्तीनाथ समाधी, त्र्यंबकेश्वर जवळ	नाशिक
४३.	त्र्यंबकेश्वर शिव मंदिर , त्र्यंबकेश्वर	नाशिक
४४.	मुक्तीधाम	नाशिक
४५.	सप्तशृंगी मंदिर , वणी	नाशिक
४६.	काळाराम मंदिर	नाशिक
४७.	जैन मंदिरे, मांगी-तुंगी	नाशिक
४८.	गजपंथ	नाशिक
४९.	संत साईबाबा मंदिर, शिर्डी	अहमदनगर
५०.	सिद्धिविनायक मंदिर , सिद्धटेक	अहमदनगर
५१.	शनी मंदिर , शनी शिंगणापूर ,	अहमदनगर
५२.	श्रीक्षेत्र भगवानगड , पाथर्डी	अहमदनगर
५३.	बल्लाळेश्वर मंदिर , पाली	रायगड
५४.	संत गजानन महाराज मंदिर , शेगाव	बुलढाणा
५५.	एकवीरा देवी , कार्ला	पुणे
५६.	श्री दत्त मंदिर, औदुंबर	सांगली
५७.	केदारेश्वर मंदिर	बीड
५८.	वैजनाथ मंदिर, परळी	बीड
५९.	पावस	रत्नागिरी
६०.	गणपतीपुळे	रत्नागिरी
६१.	मार्लेश्वर मंदिर	रत्नागिरी
६२.	महाकाली देवी	चंद्रपूर
६३.	श्री. काळेश्वरी उर्फ काळुबाई मंदिर	सातारा
६४.	अष्टदशभुज (रामटेक)	नागपूर
६५.	दीक्षाभूमी	नागपूर
६६.	चिंतामणी (कळंब)	यवतमाळ
